

COLLEGEVOORSTEL INKOOP JEUGDZORGPLUS 2024-2025 REGIO WBO

Beslispunten

1. Op basis van het continuïteitsplan voor Stichting Almata (conform draaiboek continuïteit jeugdhulp), bestaande uit 36 plaatsen JeugdzorgPlus en een drietal bijbehorende opdrachten, in te kopen voor de jaren 2024 en 2025 en hiervoor een aanbestedingsprocedure door middel van de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging met vrijwillige transparantie te starten.
2. Voor de jaren 2024 en 2025 voor de gemeente **XX** een bedrag van **XXXXXX** beschikbaar te stellen, en deze bedragen via de verdeelsleutel gebaseerd op het aantal jongeren tot 18 jaar per gemeente te verdelen over de jeugdhulpregio's West-Brabant Oost, West-Brabant West en Zeeland op basis van het totaalbedrag van € 12.321.000 (2024) en € 12.351.000 (2025) voor de gehele inkoop JeugdzorgPlus en bijbehorende opdrachten.
3. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roosendaal een volmacht te verlenen om de aanbestedingsprocedure te begeleiden en de opdracht te gunnen door het mandaatbesluit vast te stellen conform bijlage 5.
4. Een bijdrage in de frictiekosten, waarvan bekend is dat deze niet onder de SPUK-regeling kunnen vallen, beschikbaar te stellen ter hoogte van **€ XXXXXX** voor de gemeente **XX** op basis van de afgesproken verdeelsleutel en een totaalbedrag van € 130.000, - voor de drie jeugdhulpregio's.
5. Op grond van artikel 87 Gemeentewet en artikel 5.1 Uitzonderingen, lid 1.c. van de Wet open overheid geheimhouding voor onbepaalde tijd op te leggen op de bij dit collegevoorstel behorende bijlage: 'Continuïteitsplan Almata'.
6. De raad hierover te informeren middels bijgaande raadsinformatiebrief.

Samenvatting (voor openbare besluitenlijst):

Bijlagen:

1. Onderbouwende memo voor inkoopprocedure JeugdzorgPlus 2024-2025
2. (Geheim) Continuïteitsplan Almata
3. Kleinschalige woonvoorziening
4. Financieel overzicht incl. verdeelsleutel
5. Mandaatbesluit JeugdzorgPlus Regio WBO 2023

Te tekenen:

1. Mandaatbesluit JeugdzorgPlus Regio WBO 2023

Bovenregionaal Voorstel en leeswijzer

Dit voorstel is gemaakt door Regio WBW vanuit de bovenregionale beleidssamenwerking JeugdzorgPlus tussen de drie jeugdhulpregio's en er is afgesproken dat dit voorstel door elke regio wordt gebruikt. Het voorstel is op een aantal punten gewijzigd wanneer deze niet voor Regio WBO van toepassing zijn of aangevuld met punten die alleen voor Regio WBO van toepassing zijn.

Het gaat over de gezamenlijke regionale inkoop van JeugdzorgPlus (ook gesloten jeugdhulp genoemd) door de drie jeugdhulpregio's West-Brabant West (WBW), West-Brabant Oost (WBO) en Zeeland (hierna regio's genoemd). Uw college besluit over de wijze van aanbesteding, de middelen die hiervoor noodzakelijk zijn en de transformatie die tot 2030 gaat plaatsvinden. De bijlagen bij dit voorstel dienen ter onderbouwing. De onderbouwing van de beslispunten is als volgt:

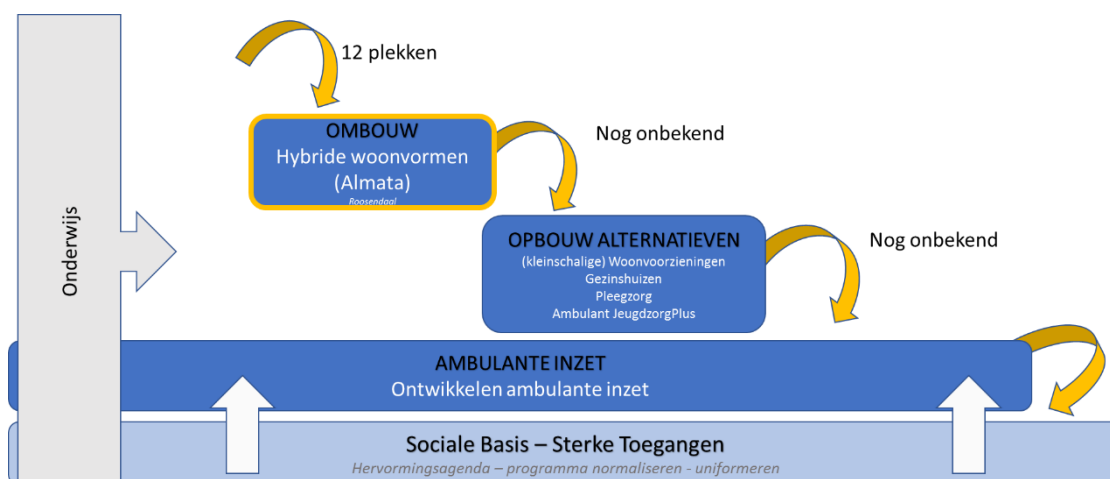
1. Doel/ resultaat en organisatie van de regionale samenwerking en inkoop 2024-2025
2. Onderbouwing van de inkoopprocedure
3. Samenstelling (inclusief onderbouwing) van de inkoopopdracht
 - a) Opdracht continuïteit van de jeugdhulp;
 - b) Landelijke opdracht voor om- en afbouw van de JeugdzorgPlus;
 - c) Ondersteuningsvormen binnen de inkoopopdracht;
 - d) Hybride variant als experimenteerruimte: inkoop van hybrideplekken
 - e) Financiële middelen:

Aanleiding/achtergrondinformatie

Doel/ resultaat en organisatie van de boven regionale samenwerking en inkoop 2024-2025

Doel is voor 2024 en 2025 door middel van inkoop de continuïteit van de JeugdzorgPlus waarborgen. Daarnaast is het doel het realiseren van de regio-overstijgende transformatie door de om- en afbouw van de gesloten jeugdhulp en de overgang van grootschalige naar kleinschalige jeugdhulpvoorzieningen. De opgave van de om- en afbouw JeugdzorgPlus en opbouw van alternatieven is een complexe en regio-overstijgende opgave. De jeugdigen die van deze zorg gebruik maken zijn onze meest kwetsbare jeugdigen. Dit vraagt om zorgvuldigheid. De gemeenten hebben een belangrijke regierol in het doorontwikkelen van passende alternatieven en lichtere vormen van jeugdhulp waarmee gesloten jeugdhulp voorkomen wordt en waarmee we de uitstroom bevorderen. Dit kan worden gezien als een waterval (zie afbeelding). Omdat de opgave verder gaat dan enkel JeugdzorgPlus is het voorstel om rondom deze opgave bovenregionale afspraken tussen de regio's vast te leggen in een convenant om zo gezamenlijk sturing en inhoud te geven tot 2030 aan de om- en afbouw en opbouw. Dit convenant wordt nu gezamenlijk opgesteld en voor het einde van 2023 separaat ter besluitvorming aangeboden.

Figuur: watervaleffect

Een korte aanbestedingsprocedure is voldoende

Stichting Almata (hierna Almata) is de enige jeugdhulpaanbieder met het aanbod JeugdzorgPlus in de regio's. Daar het hier gaat om een verplicht aanbod binnen het jeugdhulplandschap met maar één aanbieder is een verkorte procedure mogelijk. Dit kan door middel van de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging met vrijwillige transparantie (zie memo onderbouwing inkoopprocedure JeugdzorgPlus).

De regio's wensen een gezamenlijke inkoopprocedure. De gemeente Roosendaal heeft aangegeven dit voor de regio's te willen organiseren. Hiervoor is het noodzakelijk een volmacht aan deze gemeente te verlenen om de aanbestedingsprocedure te begeleiden en de opdracht te gunnen, conform bijlage 5. Het gaat alleen om de inkoopprocedure en het optreden als kassier. Het contractmanagement blijft bij Regio WBO liggen¹. De regio's hebben afgesproken dit contractmanagement gezamenlijk vorm te geven.

Doelen van de inkoopopdracht

JeugdzorgPlus biedt behandeling in een veilige omgeving voor jeugdigen die zich onttrekken aan behandeling en een risico vormen voor hun eigen veiligheid of die van anderen. De overeenkomst met Almata eindigt per 31 december 2023. Dit betekent dat de regio's per 1 januari 2024 opnieuw moeten inkopen en een nieuwe overeenkomst moeten afsluiten. In dit voorstel zijn de kaders opgenomen voor de inkoop van de JeugdzorgPlus voor de jaren 2024 en 2025. Binnen de inkoop van JeugdzorgPlus voor 2024 en 2025 borgen we twee landelijke opdrachten:

- a. Opdracht continuïteit van de jeugdhulp;
- b. De landelijke opdracht voor om- en afbouw van de JeugdzorgPlus.

a. De continuïteit van de jeugdhulp is gewaarborgd.

Almata is één van de 11 landelijke aanbieders van JeugdzorgPlus. In het uitvoeringsplan 'uitvoeringsplan af- & ombouw gesloten jeugdhulp en opbouw alternatieven', waar gemeenten zich via de VNG aan hebben gecommitteerd staat dat de relatie tussen de regio's en Almata onderdeel is van dit landelijke plan. Gezien de bijzondere positie van Almata zijn gemeenten van de regio's verplicht deze jeugdhulp bij Almata in te kopen en dit wordt ook gedaan. Daarnaast is Almata door de levering van JeugdzorgPlus als een cruciale jeugdhulpaanbieder aangemerkt, zoals opgenomen in het landelijke draaiboek continuïteit jeugdhulp (onderdeel van het convenant 'bevorderen

¹ De gemeente Breda is conform het mandaatbesluit behorende bij de Dvo Regio WBO jeugdhulp 2023 gemandateerd tot de uitvoering van het contractmanagement voor de jeugdhulp (waaronder JeugdzorgPlus) namens de gemeenten Altena, Breda, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout.

continuïteit jeugdhulp' die door de VNG is ondertekend²). Zij heeft een unieke positie in ons jeugdzorglandschap, omdat zij als enige in de regio's het aanbod JeugdzorgPlus biedt.

Vanwege continuïteitsproblemen hebben de colleges van de gemeenten binnen de regio's in februari 2023 besloten om € 610.000, - beschikbaar te stellen om de zorgcontinuïteit van JeugdzorgPlus bij Almata voor 2023 te waarborgen (zie collegevoorstel.....d.d.....). Daarbij werd afgesproken om voor het zomerreces te komen met een transformatieplan/ voorstel voor opvolgende jaren. Het plan/ voorstel bevat een duurzame oplossing voor zowel de gesloten als open woonvormen van Stichting Almata (hierna Almata) en Stichting Almata Zorggroep (hierna: AZG) binnen het jeugdzorglandschap. De Jeugdautoriteit (JA) en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) zijn gedurende het hele proces betrokken. Zij toetsen of de gemaakte keuzes, de komende jaren, voor voldoende continuïteit zorgen bij de twee organisaties.

b. We voldoen aan de landelijke opdracht voor om- en afbouw van de JeugdzorgPlus

Lokale overheden hebben van de Rijksoverheid (hierna het Rijk) de opdracht gekregen om de JeugdzorgPlus af te bouwen. Deze afbouw vindt plaats langs 2 sporen³:

- Spoor 1: Voorzien in de afbouw van grootschalige gesloten jeugdhulpinstellingen en de ombouw naar kleinschalige voorzieningen die veiligheid en bescherming bieden en vanaf 1 januari 2025 kleinschalig werken.
- Spoor 2: Toewerken naar nul gesloten plaatsingen in 2030.

Deze afbouw geven we als volgt vorm: van groot naar klein, van gesloten naar open en vanuit huis naar thuis, met het uitgangspunt dat de continuïteit van zorg geborgd blijft voor jeugdigen met complexe en meervoudige problemen die veiligheid en bescherming nodig hebben.

Omvang inkoopopdracht:

De inkoopopdracht voor 2024 en 2025 wordt als volgt samengesteld:

1. JeugdzorgPlus plekken (36 in 2023, 30 in 2024 en 24 in 2025) en hybride bedden (6 in 2024 en 12 in 2025)
2. Intensiveren CTB en VM
3. Inzet ambulant plus team

1. JeugdzorgPlus plekken

- 30 (2024) en 24 (2030) kleinschalige plekken JeugdzorgPlus:

We borgen voldoende jeugdhulp met verblijf in een gesloten accommodatie door het inkopen van 30 (2024) en 24 (2025) kleinschalige plekken JeugdzorgPlus. In het besluit van februari 2023 hebben we afgesproken om de JeugdzorgPlus vanaf 1 januari 2024 verder af te bouwen: van 36 plekken naar 30 c.q. 24 plekken⁴. De plekken moeten daarnaast voldoen aan de criteria van kleinschaligheid (bijlage 3).

- 6 (2024) en 12 (2025) hybrideplekken:

Voor risicobeheersing is als vangnet de beschikbaarheid van 6 c.q. 12 hybrideplekken nodig, omdat we de afgelopen jaren een stabiel aantal jeugdigen in de JeugdzorgPlus zien van 36 en de alternatieven voor JeugdzorgPlus nog in ontwikkeling zijn. Hierbij uitgaand van dezelfde behandeling, in hybride setting, gefinancierd met een risicobeheersingsbijdrage.

Ondanks de afname van de vraag naar behandeling in een gesloten setting zijn er nog onvoldoende alternatieven ontwikkeld waardoor de 12 plekken nog steeds beschikbaar moeten zijn. De 12 plekken dienen daarom zowel een open als gesloten karakter (hybride) te hebben. Ook voor deze plekken geldt de criteria van kleinschaligheid.

² [Convenant 'Bevorderen Continuïteit Jeugdhulp' | Convenant | Rijksoverheid.nl](#)

[Draaiboek 'Continuïteit Jeugdhulp' | Convenant | Rijksoverheid.nl](#)

³ [kamerbrief 8 juli 2022: opdracht kleinschaligheid en afbouw en kamerbrief 3 februari 2023: kleinschaligheid vanaf 2025](#)

⁴ 1 plek kan gedurende het jaar door meerdere jeugdigen worden bezet

2. Intensiveren van civiel trajectberaden en behandeling op basis van voorwaardelijke machtigingen. Dit heeft als doel om gesloten plaatsing waar mogelijk te voorkomen en indien een gesloten plaatsing toch noodzakelijk wordt geacht, deze onderdeel te maken van een breder perspectiefplan en zo een zo snel mogelijke terugkeer naar huis of andere vorm van hulp mogelijk te maken.
3. Ambulant JeugdzorgPlus-team
Er wordt een ambulant JeugdzorgPlus-team door Almata ontwikkeld in samenwerking met de regio's, de samenwerkingsverbanden waar Almata onderdeel van uitmaakt (met o.a. Amarant, Sterk Huis, Viersprong, GGZ Breeburg, Emergis en Juvent) en de onderwijspartijen in de drie regio's. Dit team zal aan de voorkant proberen zoveel mogelijk gesloten jeugdhulp te voorkomen.

Contractperiode

Door de transformatie, de duur van het continuïteitsplan en de opdracht tot om- en afbouw van de JeugdzorgPlus is gekozen voor een relatief korte contractperiode, zodat nieuwe ontwikkelingen en verdere visies op de om- en afbouw meegenomen kunnen worden in een volgende inkoopprocedure. We willen in 2024 en 2025 ook ervaring opdoen met het hybride inrichten van het aanbod voor deze doelgroep. We zien 2024 en 2025 daarom als een belangrijke tussenfase waarin we de aanpassingen die we nu aanbrengen strak monitoren. Dit geeft de regio's inzicht voor de inkoop vanaf 2026. We sluiten daarnaast niet uit dat Almata na 2026 onderdeel uitmaakt van een andere organisatie of dat andere organisaties worden opgenomen in Almata. Zo hebben we signalen ontvangen over een komende fusie tussen Almata en (AZG).

Omgevingsanalyse

De om- en afbouw van JeugdzorgPlus is een wezenlijke verandering die de komende jaren een zorgvuldige planning en implementatie vereist. Deze verandering leidt tot financiële druk. Er ontstaan frictiekosten en financiering van de transformatie zijn belangrijke vraagstukken. Om de transformatie te laten slagen is effectieve coördinatie en monitoring noodzakelijk, om te zorgen dat de continuïteit van zorg gewaarborgd blijft maar ook tijdig kan worden geacteerd op de financiële gevolgen. De bovenregionale samenwerking is noodzakelijk om de om- en afbouw te implementeren en te laten slagen.

Argumenten ter onderbouwing van de samenstelling van de inkoopopdracht.

We geven invulling aan de landelijke opdracht tot om- en afbouw van JeugdzorgPlus door verschillende ondersteuningsvormen in samenhang in te kopen.

- Kleinschalige plekken JeugdzorgPlus:

De Tweede kamer heeft unaniem aan het Rijk gevraagd om met een plan te komen zodat de gesloten jeugdhulp uiteindelijk niet meer nodig is. Hierop heeft de Staatsecretaris namens het kabinet bepaald dat in 2030 zo dicht mogelijk bij het eindstation van nul gesloten plaatsingen gekomen moet worden. In de overeenkomst van 2019-2022 met Almata werd al een afbouw gerealiseerd van 48 plekken naar 36 plekken. Door de afbouw van 36 plekken naar 24 plekken in 2024-2025 zetten de regio's een vervolgstap in de verdere afbouw van de gesloten jeugdhulp. Naast de opdracht van afbouw is sprake van een opdracht tot ombouw naar kleinschalige voorzieningen die veiligheid en bescherming bieden vanaf 2025. In de inkoopopdracht wordt de ombouw naar kleinschaligheid voor de gesloten plekken meegenomen.

- Hybride variant als experimenteerruimte: inkoop van hybrideplekken.

Het ontwikkelen van een passend alternatief voor deze doelgroep vraagt om experimenteerruimte. JeugdzorgPlus bestaat niet zonder reden. Het gaat om jeugdigen die zich onttrekken aan behandeling

en een risico vormen voor hun eigen veiligheid of die van anderen. De wet biedt nieuwe ruimte om vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten buiten de volledig gesloten verblijfssetting. Dat levert mogelijkheden op voor een hybride verblijfs- en behandelsetting, waar meer of minder vrijheidsbeperkende maatregelen ingezet kunnen worden naar gelang de situatie van de jeugdige daar om vraagt. Omdat er binnen de hybride variant vloeiend geschakeld wordt tussen gesloten en open, lijkt deze hybride variant geschikt te zijn als is dit aanbod geschikt als alternatief en willen we het aanbod monitoren en waar nodig bijstellen. Het succes van de afbouw is afhankelijk van het (door) ontwikkelen van passende alternatieven.

De opbouw van de hybride plekken moet zorgvuldig plaatsvinden en zal om die reden geleidelijk ontwikkeld worden. In de overeenkomst met de aanbieder komen nadere afspraken. Daarnaast zijn de hybride plekken ook nodig om een eventueel tekort voor de gesloten plekken op te vangen. Naast onze eigen monitor geven ook de landelijke cijfers aan dat we in onze regio's gemiddeld 36 plekken nodig hebben. Voor verdere afbouw moet eerst verder gewerkt worden aan het ontwikkelen van een alternatief aanbod. Voor het geval dat onverhoopt 30 c.q. 24 gesloten plekken onvoldoende zijn om alle jeugdigen uit de regio's behandeling in beveiligde setting te kunnen bieden, zetten we in op 6 cq. 12 reserveplekken als risicobeheersingsmaatregel. Dit zijn hybride plekken waar een jeugdige zowel open als gesloten geplaatst kan worden.

- **Ambulant JeugdzorgPlus-team**

Om de kennis en vaardigheden te behouden en verdere afbouw mogelijk te maken willen we de kennis van JeugdzorgPlus onder brengen in een ambulant team. Het ontwikkelen van een ambulant team sluit aan bij de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd. Met het ambulant team willen we bereiken dat de expertise van het gedwongen kader (tijdelijk) wordt ingevlogen in een (lopend) jeugdhulptraject van een jeugdige of bijvoorbeeld de school waar de jeugdige naartoe gaat. De jeugdige wordt op deze manier niet uit de eigen omgeving gehaald en kennis en ervaring van JeugdzorgPlus wordt verspreid naar meerdere partijen. Dit alles heeft het doel een gesloten behandeling te voorkomen. Voorwaarde is dat de ombouw en het ontwikkelen van alternatieven in samenhang plaatsvindt met expertteams, de bovenregionale expertisenetwerken en andere zorgaanbieders.

- **Intensiveren van civiel trajectberaden en behandeling op basis van voorwaardelijke machtigingen.**

In de huidige overeenkomst met Almata hebben we als regio's gekozen voor de inzet van civiel trajectberaden en voorwaardelijke machtigingen. Dit heeft onze regio's in staat gesteld om van 48 plekken naar 36 plekken af te bouwen in een paar jaar. Om de verdere afbouw van 36 naar 24 plekken mogelijk te maken worden deze instrumenten geïntensiveerd voor de nieuwe contractperiode 2024-2025.

Financiële middelen:

De gevraagde financiering geeft voor 2024 en 2025 de benodigde ruimte voor invulling van de om- en afbouw van de JeugdzorgPlus. Om invulling te geven aan de transformatie en het bieden van continuïteit van zorg zijn extra financiële middelen noodzakelijk ten opzichte van 2023. De hogere kosten komen voort vanuit de gewenste kleinschaligheid: groepen worden kleiner, er is meer inzet van personeel nodig en vaste kosten kunnen over minder plekken worden omgeslagen. Daarnaast hebben we in de volledige breedte te maken met hogere kosten (CAO, inflatie etc.). Voor de jaren 2024 en 2025 is in samenwerking met AEF, Almata en de Jeugd Autoriteit afgelopen maanden gewerkt aan een passende financiering voor (het gewenste aanbod van) JeugdzorgPlus voor de jaren 2024 en 2025.

Het overzicht budgetten JeugdzorgPlus voor de regio's is als volgt:

Omschrijving	2023	2024	2025
JeugdzorgPlus (36 in 2023, 30 in 2024, 24 in 2025)	€ 9.519.650,00	€ 8.891.000,00	€ 8.998.000,00
Intensiveren CTB en VM		€ 170.000,00	€ 178.000,00
Inzet ambulant plus team		€ 680.000,00	€ 657.000,00
Bijdrage hybride bedden (6 in 2024 en 12 in 2025)		€ 2.580.000,00	€ 2.518.000,00
Lumpsum	€ 9.519.650,00	€ 12.321.000,00	€ 12.351.000,00

Ten opzichte van de begroting voor 2023 wordt er een verwachte stijging van ca € 2,8 miljoen aan hogere kosten voorzien. De oorzaken van deze hogere kosten zijn als volgt:

- Verhoging kleinschalige plekken JZ+: het basisscenario is verhoogd met 5% indexatie voor loon- en prijsontwikkelingen en 3% rendement. De ingekochte plekken jeugdzorg plus nemen af van 36 in 2023 naar 30 in 2024 en 24 in 2025. Daarnaast bleek dat het verlaagde lumpsumbudget in de vorige contractperiode toch niet toereikend te zijn en is verhoging weer noodzakelijk door onder andere verhoging van de kosten voor personeel, energieprijzen etc.
- Inkoop van hybride plekken: het transformatiescenario houdt in dat er gestreefd wordt naar een hybride variant, waarbij meer of minder vrijheidsbeperkende maatregelen worden ingezet, afhankelijk van de situatie van de jeugdige. Dit vereist extra opleidingskosten en een toename in de inzet van personeel. De ingekochte hybride plekken nemen toe van 6 in 2024 en 12 in 2025.
- Inzet van een ambulant plus team: dit team heeft als doel om meer plaatsingen te voorkomen en vereist opleiding en ook een verhoogde inzet van personeel voor pilots.
- Intensiveren van de inzet van civiel trajectberaden en voorwaardelijke machtigingen: deze maatregelen zijn essentieel voor het waarborgen van continuïteit en vragen ook om extra financiële middelen.

Er is vanuit de regio's kritisch gekeken naar het transformatiescenario van Almata. Almata heeft maatregelen getroffen om haar organisatie toekomstbestendig te maken. In het budget van de inkoop voor 2024 en 2025 is rekening gehouden met 3% rendement. Almata is in staat om een buffer op te bouwen. Zowel de regio's als Almata weten waar ze de komende twee jaar aan toe zijn. In het convenant maken we de nodige afspraken over de samenwerking, het sturen op resultaten middels contractmanagement en de verdeelsleutel; in de overeenkomst met Almata maken we afspraken over monitoring en verantwoording. Ook bestuurlijk verstevigen we de samenwerking; zo wordt er voortaan jaarlijks een gesprek en werkbezoek met/bij Almata gepland om zo de relatie beter te kunnen onderhouden en de kennis over en weer uit te wisselen.

Niet alle (frictie)kosten vallen binnen de SPUK-regeling

De om- en afbouw van JeugdzorgPlus leidt tot frictiekosten (vastgoed en transitiekosten). voor financiering van deze kosten wordt zoveel als mogelijk een beroep gedaan op SPUK-middelen en/of middelen uit de Hervormingsagenda. De inzet van SPUK-middelen voor deze kosten is afgestemd met de Jeugdautoriteit en het ministerie van VWS. De eerder aangekondigde frictiekosten (zie collegevoorstel.....) zijn in 2023 begroot op € 1.735.000, -. Hiervan kan € 564.311, - vallen onder de SPUK-regeling om- en afbouw JeugdzorgPlus, € 1.044.242, - is nog niet zeker of dit onder de SPUK-regeling kan vallen en de geraamde kosten die niet onder de SPUK-regeling kunnen vallen worden op dit moment geraamd op € 130.000, -. Voorgesteld wordt deze kosten voor nu onder de eerdergenoemde verdeelsleutel te verdelen over de gemeenten. Voor de jaren 2024 en 2025 worden de frictiekosten geraamd op € 162.000 (intensivering van zorg op de groepen Galileo, Everest, Oostdam en Moerstraten). De verwachting is dat deze kosten allemaal onder de SPUK-regeling kunnen vallen. De regio's gaan nog met elkaar in gesprek voor een eventuele andere verdeelsleutel voor bijkomende kosten. Dit zal in het convenant worden opgenomen.

Geheimhouding Continuïteitsplan Almata

Geheimhouding van genoemde bijlage is vanwege het feit dat het document bedrijfs- en fabricagegegevens bevat die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. Er kan geen einddatum bepaald worden, omdat de geheimhouding op genoemde bijlage ziet op artikel 5.1 Uitzonderingen, lid 1.c. van de Wet open overheid, en deze situatie natuurlijk gezien geen einddatum kent.

Risico's en kanttekeningen

Afbouw stagneert door ontbreken van een alternatief aanbod

Zonder de ontwikkeling van een alternatief aanbod kan niet verder worden afgebouwd. Naast afbouw naar 24 plekken JeugdzorgPlus plekken en 12 hybride plekken is voorkomen van jeugdhulp noodzakelijk. Dat vraagt van andere (voorliggende) jeugdhulpaanbieders om hun aanbod door te ontwikkelen. De af- en ombouw van JeugdzorgPlus heeft impact op en vraagt iets van aanverwant aanbod van jeugdhulp binnen het totale zorglandschap. De regio's kunnen de ombouw niet alleen bewerkstelligen, medewerking van de markt is hierbij nodig. Weinig tot geen medewerking en doorontwikkeling zou betekenen dat de afbouw niet of niet tijdig gerealiseerd kan worden en kosten van de jeugdhulp onnodig stijgen zonder het gewenste resultaat. Middels de genoemde regionale samenwerkingsafspraken (het convenant) werken we de komende jaren regionaal en bovenregionaal aan de opbouw van alternatieven.

Kleinschaligheid zorgt voor extra druk op krapte arbeidsmarkt

Het werken naar kleinschaligheid vraagt om extra personeel. Hoewel Almata, de huidige aanbieder JeugdzorgPlus, tot op heden goed in staat is gebleken tot het behouden en werven van personeel kan de krapte op de arbeidsmarkt een probleem worden. Mede omdat de transformatieopgave breder is dan Almata alleen.

Stijging van kosten

Kleinschaligheid betekent hogere kosten, doordat groepen kleiner worden is meer inzet van personeel nodig en kunnen vaste kosten over minder plekken worden omgeslagen. Richtlijn is om 1 begeleider per 4 jeugdigen te hebben (zie bijlage 3). Daarnaast hebben we in de volledige breedte te maken met hogere kosten (CAO, inflatie etc.). De kosten kunnen niet worden vermeden gezien de landelijke opdracht tot om- en afbouw. In de komende 2 jaren is er tijd om alternatieven uit te werken en hierover ook met andere aanbieders het gesprek aan te gaan om te kijken wat zij (met/zonder Almata) hierin kunnen betekenen.

Afbouw passend onderwijs zorgt voor extra kosten

Op dit moment is er een passende onderwijsvoorziening op het terrein in Ossendrecht (Olivijn College). Naast de ontwikkeling rondom JeugdzorgPlus, zijn er landelijke ontwikkelingen rondom residentieel onderwijs. Als deze veranderingen ervoor zorgen dat er geen onderwijs meer beschikbaar is op de locatie Ossendrecht kan dit leiden tot hogere kosten. Oorzaak hiervan is dat als er geen onderwijs meer mogelijk is op locatie er voor jeugdigen een andere passende dagbesteding georganiseerd -moet worden. Dit betekent extra personele inzet van de aanbieder om een passende dagbesteding aan te bieden.

Opbouwfase van hybride plekken

De opbouw van de hybride plekken moet zorgvuldig plaatsvinden en zal om die reden geleidelijk ontwikkeld worden. Er zijn nadere afspraken nodig in de overeenkomst die gesloten voor deze inkoop over de wijze van monitoring.

Het lukt niet tijdig voldoende alternatieven te ontwikkelen voor de JeugdzorgPlus.

De afbouw van de JeugdzorgPlus is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en lukt alleen als regio's en de aanbieders in het jeugdhulplandschap in staat zijn om binnen bepaalde tijdsspanne voldoende alternatieven te ontwikkelen. Dit maakt dat samenwerking belangrijk is. We willen gezamenlijk de ontwikkelingen in de regio's volgen en van elkaar leren. Het inrichten van een bovenregionale governance (middels een convenant) helpt ons om de samenwerking op dit thema de komende jaren vorm te geven en tijdig tot voldoende alternatieven te komen.

Aanpak en uitvoering

- Implementatie van het continuïteitsplan: Almata start najaar 2023 met de uitvoering van het continuïteitsplan voor jeugdhulp en zorgt voor regelmatige monitoring om de voortgang te waarborgen zowel inhoudelijk als financieel.
- Inkoopproces: van oktober t/m december 2023 doorlopen de regio's het inkooptraject voor JeugdzorgPlus 2024-2025.
- Aanpakken van continuïteitsproblemen: nauw samenwerken met Almata om de voortgang van de genomen maatregelen t.b.v. de continuïteitsproblemen te monitoren.
- Transitie naar kleinschalige voorzieningen: de regio's beginnen met de geplande overgang van grootschalige naar kleinschalige jeugdhulpvoorzieningen en zorgen voor betrokkenheid van alle relevante partijen in dit proces.

Communicatie

Na besluitvorming wordt de gemeenteraad op de hoogte gebracht door middel van een Raadsbrief.

Middelen

De verhoging van de lumpsum in 2024 en 2025 geeft aanleiding tot een verhoging van het begrote bedrag voor JeugdzorgPlus. De gemeentelijke bijdrage aan JeugdzorgPlus wijzigt van € xx naar € xx in 2024 en van € xx naar € xx in 2025.

Door het waterval effect worden de kosten voor de residentiele en woongroepen verhoogd per individuele jeugdige. Of en hoe dit effect heeft op de totale zorgkosten is niet op voorhand uit te rekenen. Het voorstel is om binnen het budget van de niet vrij toegankelijke jeugdhulp deze kostenstijging voor deze vorm van jeugdhulp op te vangen.

De landelijke opdracht om de JeugdzorgPlus-voorziening af te bouwen, levert frictiekosten op. Doordat de capaciteit daalt, raakt vastgoed van Almata overbodig. Dit vastgoed kan niet worden afgestoten zonder kosten te maken. Voor tegemoetkoming in deze kosten heeft het ministerie van VWS in 2021 de Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp geopend. Deze regeling is recent verlengd tot 31 december 2026. Deze specifieke uitkering kan gebruikt worden ter dekking van frictiekosten die ontstaan door het afstoten van vastgoed door Almata. De uitkering is door het ministerie van VWS toegekend aan gemeente Roosendaal als coördinerende gemeente voor de af- en ombouw JeugdzorgPlus in West-Brabant/Zeeland. In de Hervormingsagenda is afgesproken om de middelen voor frictiekosten en coördinatie apart te alloceren. Deze middelen zullen worden ondergebracht in een nog te ontwikkelen regeling. Uitgangspunt is om de frictiekosten te verhalen op deze regelingen van het Rijk en/of andere subsidies. Echter niet alle frictiekosten komen voor vergoeding in aanmerking, wat betekent dat de regio's de niet gedekte kosten zullen moeten betalen, zoals ook nu aan uw college is gevraagd.

Verdeling van financiering

JeugdzorgPlus heeft het karakter van een beschikbaarheidsfunctie die gemeenten verplicht zijn te hebben. Om die reden betalen alle gemeenten een voorschot op basis van een verdeelsleutel. Voorgesteld wordt een verdeelsleutel te hanteren op basis van het aantal jeugdigen tot 18 jaar per gemeente op 1 januari 2023 (zie bijlage 4). De verdeelsleutel per regio voor het voorschot op basis van het aantal jeugdigen tot 18 jaar ziet er als volgt uit:

- Jeugdhulpregio West-Brabant Oost 33%
- Jeugdhulpregio West-Brabant West 31%
- Jeugdhulpregio Zeeland 36%

Net als de afgelopen jaren wordt er eerst gewerkt met dit voorschot en wordt er afgerekend op werkelijk verbruik. De kosten voor de niet gebruikte zorgdagen worden ook op basis van deze verdeelsleutel verrekend bij de eindafrekening JeugdzorgPlus.

Bekostiging open groepen

De bekostiging van de open groepen bij AZG valt onder verantwoording van de jeugdhulpregio West-Brabant West, omdat hier voornamelijk jeugdigen zitten uit deze regio. Deze woonvormen worden gefinancierd binnen de bestaande financieringsystematiek in West-Brabant West en zijn geen onderdeel van de gevraagde financiering in dit voorstel.

Frictiekosten

Voorgesteld wordt een bedrag van XXX..... Beschikbaar te stellen voor de frictiekosten die in 2023 niet onder de SPUK-regeling kunnen vallen (zie nadere toelichting onder e. financiële middelen).

Dekking

De benodigde lumpsum voor JeugdzorgPlus 2024 en 2025 en de frictiekosten die niet worden gedekt uit de SPUK-regeling worden meegenomen in het begrotingsproces 2024.

Verdeling binnen de WBO:

Gemeente WBO	Verdeling	Lumpsum & risicobeheersing 2024	Lumpsum & risicobeheersing 2025	Frictiekosten (Geen spuk)	Frictiekosten onzekerheid m.b.t. SPUK
Altena	17,52%	712.415	714.150	6.647	54.890
Breda	53,43%	2.172.277	2.177.566	20.267	167.370
Drimmelen	6,78%	275.565	276.236	2.571	21.232
Geertruidenberg	6,13%	249.099	249.706	2.324	19.193
Oosterhout	16,15%	656.573	658.172	6.126	50.588
Totaal	100,00%	4.065.930	4.075.830	37.934	313.273

Mogelijke extra kosten

De frictiekosten waarvan we op dit moment nog niet weten of deze onder de SPUK-regeling kunnen vallen brengen mogelijk extra kosten voor de gemeente ten bedrage van €...XX..... In de begroting van 2023 wordt hiermee rekening gehouden door.....

Subsidiemogelijkheden

Er is onderzoek gedaan naar financiering van nieuw te ontwikkelen Ambulant+ aanbod door het Bovenregionaal Expertise Netwerk (BEN) Brabant – Zeeland. BEN ondersteunt initiatieven van jeugdhulpaanbieders om het zorglandschap te verbeteren. Dankzij financiering door BEN kunnen de betrokken aanbieders de haalbaarheid van een veelbelovend idee in kaart brengen, het in de praktijk brengen en er de eerste lessen uit leren. Op dit moment is er geen openstaande subsidieoproep van BEN.

Ambtelijke capaciteit

Sturing op dit complexe vraagstuk vraagt om coördinatie door een bovenregionaal projectleider. Dit wordt opgenomen in het convenant. De kosten worden verdeeld over de gemeenten van de regio's.

Dit wordt nader toegelicht in het komende collegevoorstel over het convenant samenwerking JeugdzorgPlus.

Juridische aspecten

Het landelijke convenant betreffende de continuïteit van jeugdhulp is een afspraak met de VNG. De gemeenten accepteren de gemaakte afspraken van de VNG door de algemene beginselen van behoorlijk bestuur te volgen. In dit convenant met draaiboek is bepaald dat JeugdzorgPlus wordt gezien als cruciale jeugdhulp. Er is sprake van een specifieke vorm van jeugdhulp welke cruciaal is in het landschap en welke niet direct is over te nemen door een andere aanbieder. Gemeenten hebben vanuit hun rol in het zorglandschap een zorgplicht en zorg voor de continuïteit van jeugdhulp. Met het invullen van de stappen van het draaiboek en het leveren van een bijdrage voldoen gemeenten aan deze zorgplicht en de waarborg van zorgcontinuïteit voor de meest kwetsbare jeugdigen.

Inkoop

De inkoop van JeugdzorgPlus door de regio's voor 2024 en 2025 kent een geraamde opdrachtwaarde die in ieder geval hoger is dan € 750.000, -- ex BTW. Deze vereist het doorlopen van een Europese aanbestedingsprocedure. Een dergelijke overheidsopdracht blijkt -mede vanwege de transformatie en de daarbij komende effecten- echter lastig in te vullen. De gekozen procedure is de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging waarbij gebruik gemaakt wordt van vrijwillige transparantie vooraf (artikel 4.16 Aw 2012) om de risico's van bezwaar op voorhand te overzien en af te handelen. Artikel 2.32 Aanbestedingswet biedt de mogelijkheid deze procedure toe te passen, wanneer een opdracht om 'technische redenen' maar aan één bepaalde ondernemer kan worden gegund. Gelet op de onderbouwing genoemd in de "Memo Inkoop Jeugdzorgplus 2024-2025" is er sprake van een technische afhankelijkheid zoals vereist bij het toepassen van deze procedure.

In tegenstelling tot de duur van de inkoopopdracht die de Norm van Opdrachtgeverschap aan de gemeenten vraagt, is de maximale duur twee jaar. Hieraan liggen ten grondslag dat er nog een eenduidige visie voor de op- en afbouw gerealiseerd moet worden, het continuïteitsplan een duur heeft tot 2025 en de ontwikkelingen van alternatieven in de markt nog niet in te schatten zijn. Hierdoor is een korte duur van deze inkoop noodzakelijk en gerechtvaardigd.

Gemeente Roosendaal namens Regio WBO

De regio's wensen een gezamenlijke inkoopprocedure. De gemeente Roosendaal heeft aangegeven dit voor de regio's te willen organiseren. Hiervoor is het noodzakelijk een volmacht aan deze gemeente te verlenen om de aanbestedingsprocedure te begeleiden en de opdracht te gunnen. Hierdoor wordt de rechtmatigheid geborgd. Aan de gemeente Roosendaal wordt gevraagd om na ondertekening van het mandaatbesluit deze ook voor akkoord te ondertekenen. Immers als een gemandateerde niet werkzaam is onder verantwoordelijkheid van de mandaatgever, dan moet de gemandateerde instemmen met de mandaatverlening (artikel 10:4 lid 1 Awb). De reikwijdte van het mandaat is beperkt tot het organiseren (starten en doorlopen) van de inkoopprocedure(s) die de gemeente Roosendaal zal organiseren tot 2030 in het kader van JeugdzorgPlus. Het gaat alleen om de inkoopprocedure en het optreden als kassier. Het contractmanagement en het ondertekenen van de overeenkomsten vanuit de inkoopprocedure blijven bij Regio WBO liggen. De gemeente Breda is conform het mandaatbesluit behorende bij de Dvo Regio WBO jeugdhulp 2023 gemandateerd tot de uitvoering van het contractmanagement voor de jeugdhulp (waaronder JeugdzorgPlus) en de ondertekening van de overeenkomsten namens de gemeenten Altena, Breda, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout. De regio's hebben afgesproken dit contractmanagement gezamenlijk vorm te geven.

Juridische verwevenheid Almata en AZG

Een paar jaar geleden zijn stichting Almata en stichting AZG zussenorganisaties geworden. AZG levert open woonvormen. Regio WBO neemt alleen JeugdzorgPlus af bij Almata en nauwelijks open

woonvormen bij AZG, Regio WBW en Zeeland wel. In de loop van 2022 bleken uit het AEF-rapport tegenvallende financiële resultaten, zowel bij Almata als bij AZG. Uit het continuïteitsplan zoals bijgevoegd blijkt dat de financiële problemen van Almata met name ook voortkomen uit achterblijvende inkomsten bij AZG, het verstrekken van leningen van Almata aan AZG en blijkt dat er zware juridische, personele en financiële vermenging is tussen deze twee organisaties. Inmiddels zijn diverse signalen ontvangen dat Stichting Almata en AZG de wens hebben binnen korte termijn te fuseren.

Voor onze regio is het niet wenselijk financiële middelen te moeten verstrekken voor AZG, nu we hier nauwelijks zorgvormen bij afnemen. Bovendien is voor onze regio niet inzichtelijk welke juridische en financiële consequenties de huidige vermenging van de organisaties met zich meebrengt. Er is in de afgelopen periode onvoldoende mogelijkheid gebleken om hier voldoende helderheid in te krijgen, ondanks de inzet hiertoe vanuit Regio WBO. Het verschil van inzicht tussen de regio's over deze vermenging werkte belemmerend op het delen van informatie en het vaststellen van mogelijke risico's voor Regio WBO. Er zijn daarmee juridisch en financiële risico's voor Regio WBO die we niet geheel kunnen overzien. Gezien het belang van de samenwerking tussen de regio's heeft Regio WBO ervoor gekozen deze onzekerheid niet op te werpen als drempel in de samenwerking, maar zoveel mogelijk goede afspraken hierover te gaan maken in het convenant (in het separate collegevoorstel). Dit klemmt des te meer nu signalen zijn ontvangen over een komende fusie tussen beide partijen.

Argument geheimhouding Continuïteitsplan Almata

Geheimhouding van genoemde bijlage is omdat het document bedrijfs- en fabricagegegevens bevat die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. Het betreft een absolute weigeringsgrond waardoor er geen belangenafweging gemaakt hoeft te worden. Er kan geen einddatum bepaald worden, omdat de geheimhouding op genoemde bijlage ziet op artikel 5.1 Uitzonderingen, lid 1.c. van de Wet open overheid, en deze situatie natuurlijk gezien geen einddatum kent.

Overheids- en burgerparticipatie

Het voorliggende voorstel leent zich niet voor de toepassing van burger- of overheidsparticipatie.

Het voorliggende voorstel behoeft geen ondersteuning op het gebied van externe oriëntatie.